

polka: Pižorn Jožef, rojen 1894 pri Sv. Andražu, okraj Slovenjgradec; Verčkovnik Jožef, rojen 1897 v Podgorju, okraj Slovenjgradec; Serš J., rojen 1898 pri Sv. Dušanu, pristojen k Sv. Jerneju, okraj Konjice.

Med onimi mladeniči, ki so navdušeni sli v boj za domovino, je bil tudi učiteljčnik enoletni prostovoljec Božidar Jurko. Po štirideskem vojaškem vežbanju se je prostovoljno javil za marškompanijo. Udeležil se je bojev pri Horodenki, Kolomeji in Zalesčikih. Vsled hudih naporov in nezadostne prehrane je nevarno zbolel. Po dvamesečni dobri postrežbi v vojaški bolnici na Dunaju je toliko okreval, da je prišel nazaj k svojem v Maribor, a kmalu je bil zopet v službi pri Lebringu in čez zimo 1. 1915-16 v Siegmundsherbergu. Zopet je zbolel in bil na eno leto odpuščen, od 16. 9. pa do 8. 11. 1916 je nadaljeval svoje študije na mariborskem učiteljskem. Iz živahnega, seljivega mladeniča je postal resen mož. Žal, da ni bilo več upati, da bo ozdravel. Bolezen ga je zopet vrгла na postelj. Dne 23. avgusta t. l. ga je smrt rešila dolge in mučne bolezni, ki jo je ves čas svojega trpljenja voljno in mirno prenašal. Njegovo truplo spava smirno spanje na pokopališču v prijaznih žicah pri Konjicah. Bodi mu lahka domača gruda! Hudopetni očiteli naše odkrito sožalje!

Na laškem bojišču je v nedeljo, dne 12. avgusta podlegel ranam, dobljenih od sovražne granate vrl slovenski mladenič, deseterik Maks Vodenik, posestniški sin iz Spodnjih Poljčan. Padli junak, ki je že 1. 1913 šel prostovoljno k vojakom, se je boril na vseh avstrijskih bojiščih; odlikovan je bil z veliko in malo srebrno kolajno ter Karlovim križcem. Padli je bil živahen narače, priljubljen pri vseh; posebno pa je bil ljubljen od svoje matere, ki neprestano žaluje za nepozabnim Maksom. Mati Elizabeta Vodenik je dala 6 svojih sinov cesarju. Slava vrl slovenski materi! Vsem padlim slovenskim žrtvam za domovino naj sveti večna luč!

Razne politične vesti.

Dne 18. avgusta se je hrvatska stranka prava v Dalmaciji na svojem zborovanju v Zadru pod predsedstvom poslanca Prodana izrekla za zedinjenje in samostalnost vseh južnih Slovanov pod žezlom habsburške vladarske rodovine na temelju narodnega načela in hrvatskega narodnega prava. Zahteva po jugoslovanski državi v Avstriji postaja dan za dnevom močnejša.

Državni zbor bo baje sklican okoli 20. septembra. Ta teden zboruje več odsekov. Ministrski predsednik Seidler bo te dni, kakor pravijo dunajska poročila, sestavil novo uradniško ministristvo, v katerem bodo baje razun pravosodnega ministra ostali vsi dosedanjí voditelji ministrstev. Na Dunaju se vršijo posvetovanja državnozbornih strank. — Dne 11. septembra ima ustavni odsek važno sejo.

Na Ogrskem so dobili zopet nove ministre. Dosedanji ministri predsednik Esterhazy, kateremu je cesar zelo zaupal, je radi pljučne bolezni odstopil. Na njegovo mesto je prišel bivši ministrski predsednik Wekerle, ki je obdržal večinoma vse stare ministre.

Madžari se tudi sedaj gojijo veliko nestrpnost in sovraštvo proti Slovakom. Ko je pri ustoličenju velikega župana Zulaža Smečanega na Ogrskem slovaški poslanec Juriga izrazil nasproti njemu željo, da bi se pri uradovanju izkazal pravičnega tudi za Slovake, je nastal nepopisen vihar in padale so nanj samo zavoljo besedice: „Slovak“ grde psolve. Tudi madžarski duhovniki so kričali na slovaškega poslanca in mu pretili s pestmi. Zares prava madžarska plemenitost in času primerno postopanje, da bi zbudili do Madžarov slovaško ljubezen.

V Nemčiji zgublja struja, ki je za brezobzirno nadaljevanje vojske in ki ni naklonjena stremljenju za mir brez pridobitev in odškodnin, vedno več tal. Sedaj snuje vlada sporazumno z državnozbornimi strankami državnozborni pomožni svet, ki bo sedeloval z državnim vodstvom. Ta svet bo sestavljen iz 7 članov državnega zbora in 7 članov zveznega sveta. Najprvo se bo ta svet pečal z odgovorom na papežovo mirovno pismo.

Italijansko bojišče.

Že nad deset dni divja na primorski bojni črti strašna bitka, kakoršne ne pozna svetovna zgodovina. Šestindeset najboljših laških brigad napada naše postojanke od Tolmina do morja skoro neprestano noč in dan. Nad 7.000 topov vseh velikosti bruha neprenehoma silni ogenj na našo obrambno črto in daleč v ozadje. Laška armada je v ogromni premoči. Uradno potrjena poročila pravijo, da so Lahi protinašim v dvanaestkratni premoči. A kljub ogromni sovražni

sili se naši pod slavnim hrvaškim vojskovođjem pl. Boroevičem hrabro držijo. Sovražniku se je posrečilo samo na dveh odsekih našo fronto nekoliko potisniti nazaj: jugovzhodno od Avč (južno od Tolmina) in na južnem odseku vzhodno od Jamljan. A laška pridobitev znaša povsod samo nekaj kilometrov. Proti Trstu pa Lah vendar ne more, dasiravno bruha na zadnjo predtržaško obrambno črto, na Grmado, noč in dan z morja in s suhega pravi peklenški ogenj. Do Trsta še ima sovrag 17 do 20 km. V središču, t. j. severno od Gorice, pa smo dne 24. avgusta izgubili važno postojanko, svetovnoznano Sveto Goro pri Gorici. Velika je sicer ta žrtev za verne Slovence, a upamo, da jo laški nevernik ne bo imel dolgo v svojih nenasnih krempljih. Vsa poročila, uradna in neuradna, so te dni polna pohvale o polkih, kateri so sestavljeni po večini iz Slovencev. Imenujejo se 17., 47. in 87. pešpolk, lovski bataljoni št. 9 in 20, domobranski in črnovojniški pešpolki št. 26 in 27. Kjer je sila največja, kjer sovražnik najhuje pritiska, kjer je treba največjega napora in največjih žrtev, tje postavi naše armadno vodstvo naše jugoslovanske junake. Izredno proslavili so se na Soči tudi številni češki in slovaški polki. Lah ima grozne izgube. Nepristranska poročila pravijo, da ima Lah dosedaj že najmanj 100.000 mož mrtvih, približno polico ranjenih, vjeli pa smo približno 20.000 mož.

Bitka se še nadaljuje z največjo ljutostjo.

Priznana hrabrost slovensko-štajerskih junakov.

Pešpolka št. 47 in 87 ter lovski bataljon št. 9 junaško branijo slovensko zemljo.

S posebnim junaštvom se borijo proti izdajalskemu Lahu na primorski fronti naši slovenskoštajerski junaki. Hrib Sv. Gabrijela (severovzhodno od Gorice), ki je zadnje dni najbolj izpostavljen sovražnemu artilerijskemu ognju in silovitim laškim infanterijskim navalom, branijo slovenski junaki slavnega 87. pešpolka in priznani lovci bataljona št. 9. Hrib Sv. Gabrijela stoji kot trden vogelni kamen v središču naše obrambne črte pri Gorici. Od začetka 11. laške ofenzive do 27. avgusta so Lahi naskočili hrib Sv. Gabrijela več kot 100krat. Po 10- do 14-krat na dan navali sovražna infanterija proti našim postojankam, toda naši slovenskoštajerski junaki vse navale krepko odbijajo. In dasiravno je severovzhodno od hriba ležeča Sv. Gora padla Lahom v roke in je osredotočen na hrib silovit italijanski artilerijski ogenj, vendar vstrajajo naši junaki in branijo to našo velevažno postojanko. V prostoru med Sočo in hribom Sv. Gabrijela leži na tisoče in tisoče mrtvih Lahov. — Dalje proti severu, na visoki planoti Sv. Duh-Bajnsica, kjer skuša sovražnik prodirati z veliko silo proti vzhodu, pa stoji naš zgodovinski znani mariborski pešpolk št. 47. Naše generalštabno poročilo je že opetovano omenjalo izvanredno hrabrost tega polka, ki doprinaša na eni najbolj nevarnih točkah naše primorske fronte čudeže junaštva. Naši slovenskoštajerski junaki imenovanih in drugih oddelkov pa se ne borijo samo severno od Gorice, ampak tudi v Vipavski dolini in na Grmadi, kjer se vrši ogromna borba za naš Trst. Slovenski fantje in moške se bijejo z Lahi kakor Levi. Oni branijo našo lepo slovensko zemljo pred našim dednim sovragom. Upamo, da bo naša bramba, spremljana z vročimi molitvami tisočernih vernih Slovencev in Slovenk, uspešna in da bo grabežljivi Lah vržen nazaj, odkoder je pridrvel.

Cesar Karel pri soški armadi.

Dne 22. avgusta, na enem najbolj vročih bojnih dneh 11. soške bitke, se je mudil cesar na soški fronti, da zasleduje potek težkega borenja in nadzoruje naprave neposredno za bojnimi črtami. V spremstvu šefa generalnega štaba, infanterijskega generala barona Arc in z običajnimi spremljevalci je šel najprvo v bivališče poveljstva soške armade, kjer je sprejel področno poročilo armadnega poveljnika generalnega polkovnika pl. Boroeviča. Nato se je odpravil cesar na Trnovsko planoto. Cesar je govoril s številnimi ranjenci na najpristranejši način, poizvedoval o poteku bojev, o dobljenih ranah in domačih razmerah, delil hvalo in jih spodbujal. Cesar je stopil na to v barako neke vojne bolnice, kjer je šel od postelje do postelje in govoril v vseh avstrijskih jezikih z ranjenci in bolniki. Vlada je šel nato na neko opazovališče, s katerega se je moglo zasledovati v glavnem boje za Kraško visoko planoto. Najtežji sovražnikov ogenj je ležal na vzhodnem vrhu Fajtovoga hriba in na gričevju v Biljah. Popoldne je bil cesar na nekem artilerijskem opazovališču, s katerega se je dalo videti prostor približno od Vrha pri Avčah do južno Fajtovoga hriba; z zemljevidom v roki je zasledoval ure in ure pretresljivo sliko 11. soške bitke. Šele ob pozni uri je zapustil cesar opazovališče. Z

občudujočim priznanjem je govoril o vrljih četah, izpostavljenih nadčloveškim naporom in se je odpravil nato na železniško postajo, na katero je prispel ponoči.

Sv. Gora padla.

Severno od Gorice, na vzhodnem bregu Soče, leži 682 metrov visoka Sveta Gora, katero smo držali do večera dne 24. avgusta kljub silnemu sovražnemu ognju in preteči obkolitvi. Ko pa so Lahi začeli obstreljevati vrh in vzhodno pobočje Sv. Gore tudi s severne strani, gore ni bilo mogoče več držati. Ponoči dne 24. so jo naše čete prostovoljno zapustile in se ustalile nekoliko bolj proti vzhodu. Lahi so Sveto Goro zasedli dne 25. t. m. brez boja. Na Sv. Gori počivajo telesni ostanki slovenskega kardinala in knezonadškofa dr. Jakoba Misije. Samostan in slovi-ta romarska cerkev na Sv. Gori sta bila že ob začetku italijanske vojske do tal porušena.

Največja bitka na evropskih tleh.

Italijanski listi soglasno povdarjajo ogromne priprave italijanskega armadnega vodstva za 11. soško bitko, katero označa list „Corriere della Sera“ za največjo bitko, ki se je kedaj bila na evropskih tleh.

Grozno italijansko napadalno sredstvo.

Italijanska granata s plinom, kakoršne tudi sedaj pošilja italijanska artilerija nad naše branitelje, je posebno zavrtno morilno orodje. Vsebuje strupene in dražilne snovi, ki napadejo predvsem dihalne organe in povzročijo vsakemu, kdor se pravočasno ne varuje, krvavenje pljuč. Ta plin, v glavnem iz klor in fosforja, se vleže v gostih plasteh na ceste in doline. Namen je, one čete, ki stoje v najsprejnejši vrsti, odrezati od vsake zveze z zaledjem. A dozda ta strupena municija vendar le ni mogla zadržati onega moštva, ki ima skrbeti za bojovnike v strelskih jarkih, da ne bi jim pripeljalo in prineslo vsega, kar potrebujejo. Kaj pa bi bil mož v jarku brez streliva, brez jedi, brez vode! In zlasti na tem bojišču brez vode!

Streljanje v zaledje.

Pri artilerijski pripravi k sedanji bitki so Italijani streljali v obilni meri čez naše jarke daleč v ozadje na točke, ki so se jim zdele važne za dovoz materiala in zbirališča čet ter bivališča poveljstev. Recimo, da je italijanska artilerija učinkovala za fronto samo 1 km, bi bilo ob širokosti fronte 60 do 70 km toliko kvadratnih kilometrov pod ognjem. Če vsak kvadratni kilometer vsako minuto dobi le en artilerijski strel, je potreba na dan okoli 100.000 izstrelkov. Kvadratni kilometer je velik prostor. Ako pade tja na uro samo 60 strelav, ni to kak uničujoč ogenj, ki bi vse razbil in razdrobil, marveč bi bilo v to svrhu potreba desetkrat ali dvajsetkrat več municije. Iz tega že pa si moremo napraviti sliko o ogromni uporabi municije na italijanski strani. Angleži, Francozi in Amerikanci dajejo Italijanom municije in sami imajo precejšnjo municijsko industrijo. Artilerijska bitka v takem obsegu požre tudi največjo zalogo municije. Zato pa je bila artilerijska priprava res huda ali kratka.

Ogromne žrtve.

Sv. Gora je stala Lahe in naše ogromne žrtve. Lahi, ki so naskakovali Sv. Goro vsak dan po 14-krat, so izgubili pred našimi postojankami gotovo nad 10.000 mož mrtvih. Smrt je imela tukaj strašno žetev. Med Sočo, Sv. Goro, Britofom, Solkanom in goro Sv. Gabrijela ležijo ogromni kupi mrtličev. Ker radi silnega ognja ni bilo mogoče spraviti ranjenecv proč, je na stotine ranjenih laških vojakov storilo tu strašno smrt pod grmadami mrtličev. Borbe za Sveto Goro se je udeležilo 233 laških in francoskih letalcev, ki so se spustili do 300 metrov nizko k tlom in so metali bombe na naše postojanke. Padec Sv. Gore nima na položaj pred Trstom nobenega pomena. Vpognila se je samo proti vzhodu naša fronta severno od Gorice.

Italijansko uradno poročilo.

Italijansko uradno poročilo z dne 26. avgusta pravi med drugim: Soška bitka je v polnem teku. Severno od Gorice smo napravili 14 mostov čez Sočo, katero smo prekoračili. Sv. Gora se nahaja v naši oblasti. Dosedaj smo spravili v taborišča za vjetnike 600 avstrijskih častnikov in 23.000 mož, vpileni 75 topov, veliko konj, vozov in raznega drugega vojnega gradiva. Ogromne so težkoče zaradi oskrbovanja naših čet z živili na tem ozemlju, kjer ni nobenih pravih cest, vsled česar nam je dobrodošlo veliko skladišče živil, katero je vsled sovražnega umikanja padlo v naše roke.

Naša fronta ob Soči.

Naša bojna črta ob Soči teče, kakor je razvidno iz poročil, zapadno Tolmina do Kanalskega še ob desnem bregu Soče, potem ob levem bregu za Sveto Goro in preko Sv. Gabrijela, ob vzhodu v Vipavsko dolino in se povzpne preko kraškega gričevja na Kraško planoto, odkoder pade proti morju. Gre torej

čez gorovje, visoko do 100 metrov, čez gozdne strmine, ob katerih vzhodu teče bistra Soča, mimo rodovitne Vipavske doline in čez Kraško planoto. Na južnem odseku gre fronta ob zahodnem poboju gorske skupine Grmada, ki je zadnje višje ozemlje pred Trstom. Od vasi Selo, ki je že v laških rokah, je do Trsta samo še približno 20 km. Na devinsko obrežje utegnejo Italijani navaliti z morja. — Tretja bitka v avgustu je sedanja. Prva je bila v avgustu 1915, druga lani v avgustu, ko so zavojevali Gorico. Po stotisočih so šle italijanske izgube v avgustu 1. 1915 in 1916. Tudi letošnji avgust najbrže ne zaostane za poprejšnjima, kajti z velikim navalom so se zaglani Italijani na avstrijske postojanke.

Iz drugih bojiščih.

Na ruski fronti se razvijajo živahni boji. Severovzhodno od Cernovic smo dosegli dne 28. avgusta zopet lep uspeh. Zavzeli smo trg Bojan ob besarabski meji in tako Cernovice za hrbtom zopet močno zavarovali. — Na rumunski fronti ni posebnega. V ponedeljek dne 27. avgusta, je minilo ravno leto dni, kar nam je Rumunija napovedala vojsko. — V Moskvi se vrši te dni veliko zborovanje zastopnikov Velike Rusije. Zborovanja se udeležuje 2500 odposlancev. Minister Kerenski in general Kornilov sta govorila za brezobzirno nadaljevanje vojske, dokler Nemčija ne bo vržena ob tla. O Avstriji so se razni zastopniki izjavili, da nimajo nič proti njej, ako bi se ločila od Nemčije.

Na francoskem bojišču hudi boji pri mestu Yperu v Flandriji, kjer se je Angležem posrečilo potisniti nemško fronto za več kilometrov nazaj; na ostalem delu fronte so pa bili vsi angleški napadi odbiti. Tudi v Šampanji je prišlo do hudih bojev ob reki Mozi, ter zlasti na fronti severno od Verduna, kjer se je Nemcem posrečilo odvzeti Francozom vas Beaumont, katero so branile tri francoske divizije. V ameriških pristaniščih je baje zasidranih 800 parnikov za prevažanje ameriških čet na francosko bojišče.

Na macedonskem bojišču živahni artilerijski boji med jezeroma Prespa in Dojran, ob reki Vardar pa krvavi spopadi med bolgarskimi in francoskimi oddelki.

Tedenske novice.

Duhovniške vesti. Župnijski izpit so napravili naslednji častiti gospodje: Janez Atelšek, kaplan pri Sv. Marku pri Ptuj; Jurij Cvetko, duhovnik v začasnem pokou; Peter Paulič, kaplan v Hočah; Konrad Seško, provizor pri Sv. Antonu na Poh.

Visoko priznanje slovenskemu učitelju. Iz G. Poljskave se nam piše: Naš priljubljeni nadučitelj g. Josip Sabati, ki biva že 26 let med nami, je bil za njegovo vzorno delovanje v blagor domovine od cesarja odlikovan z vojnim križem za civilne zasluge III. razreda. G. nadučitelj pa slavi v teh dneh tudi 40letnico svojega učiteljskega službovanja. Ker si je pridobil tekom svojega 26letnega delovanja med nami neveljnih zaslug za naše šolstvo in sploh za celo faro, mu bo priredil naš krajni šolski svet v zvezi z občino G. Poljskava v soboto dne 1. septembra sedanjemu resnemu vojnemu času primerno in skromno slavnost, h kateri se tem potom vsi prijatelji in znanci g. nadučitelja uljudno vabijo. Ob 9. uri dopoldne bo šolska maša, po službi božji pa se bo šolska mladina in občani zbrali v šoli, kjer se vrše deklamacije in govori, nato pa bo v gostilni g. Hermana mala zabava.

Iz sodnopisarniške službe. Že mnogo let pri okrajnem sodišču v Gornji Radgoni nastavljen oficijal Josip Bogovič je imenovan nadoficijalom, kancelist Edvard Francel pa oficijalom.

Iz učiteljske službe. Na petrazredni dekliški šoli v Hrašniku je razpisano mesto učiteljice. Prošnje je vložiti do 30. septembra.

Prebiranje oproščenih. Od črnovojniške službe oproščeni do končnega 37. leta bodo v kratkem poklicani k prebiranju. Če bodo spoznani sposobnim za fronto, bodo kmalu vpoklicani, vsi drugi pa bodo za stalno oproščeni.

Po nedolžnem obsojen. Hrvatski listi poročajo: Onizim Popovič je bil dober kmet v Kninu v Dalmaciji. Mlad, zdrav, krepak, bister, pameten in zato spoštovan, bil je več let načelnik občine. Inteligent, bil, dober gospodar, organizator in govornik. Ko je nastala vojna, so ga zaprli, pa kmalu izpustili in poslali k vojakom. Nekdo ga je obdolžil, da je nekaj rekel. Izročili so ga vojni sodnji v Sinju in obsodili na smrt. Zjutraj so ga odpeljali iz ječe v spremstvu duhovnika in vojakov in pred njim so nosili križ, na vojaško vežbališče, kjer so ga ustrelili. Poslednje besede njegove so bile: „Kaj sem jaz za krivil svojemu narodu? Z Bogom žena in otroci moj!“ Dva meseca potem je bil na smrtni postelji oni, ki je Popoviča ovadil. Umirajoč je zahteval duhovnika, kateremu je izpovedal, da je krivo pričal in da Popovič ni nikdar rekel onih besed. Popovičev odvzetnik je zahteval revizijo procesa in pri novi razpravi je bil Popovič oproščen obtožbe. Vojaška godba je odšla na njegov grob in tam po predpisanim vojaškim počastjenjem mrtvega odsvirala cesarsko pe-

sem. Tako je dala vojna sodnja zadoščenje ustreljenemu pokojniku (!) in njegovi obitelji.

Otroka največje bogastvo je šola z dobrim poukom. Starsi, pazite kam daste otroke v šolo. Ne dajte se preslepiti, da bi jih zapisovali tja, kjer se še materne slovenske jezika ne nauče. Najprej svoj jezik, potem drugega!

Slovenec — polkovnik. Iz Dunaja se nam piše: Širokim slovenskim krogom kot sotrudnik Mohorjeve družbe znani slovenski pisatelj, ter v avstrijski armadi kot strokovni vojaški pisatelj in izumitelj čislani podpolkovnik Fridolin Kaučič, je imenovan polkovnikom. Kaučičeva najnovejša v armadi uvedena iznajdba, strelni periskop — aparat, ki štiti glavo strelca pri streljanju na sovražnika, se je v strelskih jarkih izvrstno obnesel, in rešil tisočim našim bojnikom življenje.

Slovinci na fronti. Desetnik Franc T., vojna pošta 234, nas prosi v imenu slovenskih vojakov, da objavimo naslednje: »Sedaj znamo, kje so nemčurji in vsenemški prenapetosti. Na frontah jih ni. Tukaj stojimo in branimo domovino Avstriji zvesti Slovenci ter pošteni zmerni Nemci in drugi narodi. Nemčurji in vsenemci pa rogovilijo po Ptuj in drugih mestih. Predlagam, da se vsi nemčurji imenoma objavijo v »Stajercu«. Bomo videli koliko je vsenemcev in nemčurjev in koliko je Slovencev na fronti. V »Stajercu« ti ljudje huj skajo za nadaljevanje vojske, sami pa se skrivajo doma za pečjo.« Tako sodijo o narodnih odpadnikih in vsenemških zagrizencih fantje in možje, ki prelivajo kri za domovino.

Samo mrtvaški zvon. Iz Kromeriza poročajo »Narodni Politiki«: Zadnja rekvizicija zvonov v tukajšnjem okraju je bila tako temeljita, da so nam ostali samo mrtvaški zvonci, s katerimi zvonijo zjutraj, opoldne in zvečer.

„Božja pot na Svete Gore“. Ta lični molitvenik, ki poleg lepih molitev tudi vsebuje kratko zgodovino »Božje poti na Svete Gore«, se je v kratkem času močno priljubil našemu ljudstvu, zlasti romarjem na Sv. Gore. Ker bo tudi letos, kakor vsako leto, običajno romanje iz Slovenskega Stajerja na Sv. Gore pri Sv. Petru blizu Sotle, zlasti dne 6., 7. in 8. septembra in v naslednji osmini, bodo romarji imeli priliko si ta molitvenik kupiti pri župnijskem uradu Sv. Peter pod Svetimi Gorami.

Sedmo vojno posojilo v Nemčiji. Nemška vlada je že določila rok za razpis sedmega vojnega posojila, ki bo razpisano pod sličnimi pogoji, kakor je bilo šesto vojno posojilo. Kot prvi dan za podpisovanje je določen 19. september 1917. Baje bo tudi pri nas v najkrajšem času razpisano sedmo vojno posojilo.

Čudno postopanje ljutomerske davčne oblasti. Davčni poročevalci za ljutomerski okraj v Radgoni je pozval menda vse tiste, kateri so spomlad zoper previsoko odmerjeni dohodninski davek vložili pritožbo, pred kratkim k sebi ter jih je z različnim prigovarjanjem pripravil večina od tega, da so svoje pritožbe umaknili, češ, da da rešitev istih uradnikom preveč dela, da rabi mesto, dežela in država denar itd. Ljudstvo pozivamo, da naj v prihodnje — za sedaj je že itak prepozno — v nobenem slučaju ne umakne že vloženi pritožbe, naj se rešijo isti kakor sibi. Slavnim c. kr. uradom pa priporočamo, da v prihodnje bolj ljudomilo odmerijo davke, potem pa jim pritožbe ne bodo delali toliko dela. Mestu, deželi, državi in cesarju pa itak da vsak, kar je dati dolžan, pa ne samo denar, temveč tudi življenje. Da bi plačevali in dajali več, kakor določujejo postave, tega pa nismo dolžni in tudi nikdo od nas zahtevati ne more. — Davkoplačevalci iz ljutomerskega okraja.

Gospodarske novice.

Draga obleka. Kmetstvo ljudstvo se dan na dan pritožuje, kako strogo kaznujejo kmete na sodnijah, če kak pridelek prodajo za par vinarjev dražje, kakor pred vojsko in se ne morejo načuditi, zakaj da smejo prodajati trgovci nekaznovano svoje blago več sto odstotkov dražje, tako, da si človek dandanes sploh ne more več kupiti obleke, če ni založen s tiščaki. Sicer je res, da imajo na sodnijah ravno za kmete iz nam neumljivega vzroka posebno hudo mero, redkokdaj pa se sliši, da bi tudi kakega trgovca pritisnili. Zvedeli smo, da bi sedaj tudi mestnim trgovcem pošteno nategnili ušesa, še bolj pa njih mošnjček, ker so spoznali, da pri vsakodnevem naraščanju cen sploh ne moremo več izhajati. Mnogo volnenega blaga, ki je nam trgovec prodaja po 40, 50 do 60 K meter, pohaja gotovo še iz predvojnega časa in je torej dal trgovec za isto k večjemu 5 do 10 K, ker se dandanes sploh v nikaki tovarni ne dobi več volnenega blaga.

Nakupovanje živil na deželi prepovedano. Stajersko cesarsko namestništvo razglašja, da je prepovedano nakupovanje raznih živil na deželi, zlasti osebam iz okraja in beguncem je prepovedano naku-

povati žito, stročnice ter krompir, ker so ti poljski prideleki zaseženi v prid državi. Nakupljeno žito in stročnice ter krompir bi orožniki odyzeli neopravičeno nakupovalcem in bi se jih vrhutega še tudi kaznovalo z denarno globo do 20.000 K. — Ako se bo ta odredba res strogo izvrševala, pa naj oblast tudi revnejše ljudstvo malo bolje preskrbi s potrebnimi živili.

Jajca za sladkor? Iz nekaterih krajev ptujskega okrajnega glavarstva se vedno prihajajo pritožbe, da prodajajo trgovci sladkor samo tistim, ki ga zamenjajo za jajca. Navadno se trgovci izgovarjajo, da so dobili tako „naročilo“ od kakega uradnika pri okrajnem glavarstvu. To je popolnoma protizakonito in je vsak trgovec, ki vsakdanjih potrebščin, dokler še jih ima v zalogi, ne da za denar ali zahteva kakor blago v zameno, kazniv po § 482 kazenskega zakonika. V slučaju tretje obsodbe zaradi tega prestopka izgubi trgovec tudi pravico do obrti. Z „naročilom“ kakega uradnika se ne more izgovarjati, ker je § 482 kaz. zak. še brez izjeme v veljavi in ga more spremeniti samo novi zakon poslanske in gospodarske zbornice, ki je potrjen od cesarja, ne more pa ga razveljaviti noben uradnik. Zato vsak tak slučaj s pričami naznanite o. kr. državnemu pravdnictvu v Mariboru, oziroma v Celju! To bode že kmalu pomagalo.

Proti kmetom! V mariborskem okrajnem glavarstvu se nastavlja za razne nakupovalce, komisijonarje in enake službe ljudje, ki o kmetijskih težavah nimajo nobenega smisla. Kakor izvem, je sedaj za okrajnega prevzemnika svinj imenovan ravnatelj mariborske mestne klavnice, Kern. Za novostanovljeno mesto okrajnega krompirskega nadzornika pa je imenovan penzionirani davčni oskrbnik Kahler, ki se je odlikoval svojčas po svoji vsenemški prenapetosti. Kern in Kahler sta prijatelja glavarja pl. Weissa in seveda velika Nemca. To jima je pripomoglo do imenovanj mest. Oba sta meščana in kmetijskih razmer ne poznata. In ta dva gospoda bota odsej vodila v mariborskem okraju rekviriranje svinj in krompirja. Proti imenovanju ljudi, ki so jim kmetijske razmere popolnoma neznane in kateri živijo v mestu ter čutijo z mestnim prebivalstvom in ne s kmetom, najodločneje protestiramo. Zakaj se za taka važna mesta ne imenuje kmetijskih strokovnjakov? Če bo šlo tako naprej, potem je opravičen sum, da so uradi, ki vodijo rekviriranje žita, krompirja in živine v naših krajih, v rokah mesta in njegovih oblasti, da sedijo v njih agenti, mešetarji, penzionirani uradniki in enake vrste ljudje. In potem ni nobeno čudo, ako postopajo ti uradi tako, da vzbujajo splošno nezadovoljnost.

Pritožbe radi odjema rekvirirane živine. Iz ptujskega okraja se nam piše: Odbor za vnočevanje živine na Kranjskem je določil, da se rekvirirana živina mora točno ob uri prignati. Živina se takoj prevzame in kateri jo prižene, gre lahko domu. Kako je pa na Ptuj in drugod na Slov. Stajercu. Ljudje pripeljejo zgodaj rekvirirano živino. Ob 9. bi moral že vsak biti na svojem mestu. Potem pa čakajo brez konca in kraja — ljudje lačni, živina lačna — večkrat tudi do osmih zvečer, predno jo oddajo na železniški vlak. Koliko zamudijo ljudje pri delu! Žene morajo za cel dan varstvo hiše prepustiti malim otrokom! In oni, ki prevzemajo živino, so pa še dostikrat surovi z ljudstvom! In surovi so tudi z živino, ki jo preveče in po nepotrebnem pretepajo! Ali ni človeka, da bi tu napravil red? Ptujsko gnezdo je tisto gnezdo, kjer se kmetstvo ljudstvo najbolj muči in najbolj sikanira. Temu so krivi nam sovražno misleči uradniki, ki nimajo smisla in srca ne za ljudstvo in njegovo trpljenje, ne za ubogo živino. Če je drugodi red, zakaj bi pri nas ne bil? Pozivljamo javno poklicane kroge, da napravijo red! G. Netolička, pokažite svoje »dobro srce« napram trpečemu ljudstvu!

Nakupovanje svinj. Nihče ni primoran oddati svinje, ampak sme le prodati odvišne svinje legitimiranim (od oblasti postavljenim) nakupovalcem. Siliti ne more nihče nikogar, da bi moral oddati svinje. Oddaja je popolnoma prostovoljna. Če se zgodi kaj nepravilnega, obrnite se takoj na deželnega odbornika g. dr. Verstovška v Mariboru, Wildenrajerjeva ulica 6.

Kako je z otrobi? Kmeti živinorejci dobijo otrobe za svojo živino le z veliko težavo. Deželni urad za krmlila ali na pismena naročila sploh ne odgovori, ali pa piše, da ni otrobov na razpolago. Kam torej gredo otrobi? Kmeti ljudje opravičeno sumijo, da gredo otrobi kmetijskega žita v hleve mestnih in graščinskih živinorejcev. Kmet pa si je nekoliko tudi sam kriv, da ne dobi otrobov. Naredba prehranjevalnega urada in kmetijskega ministrstva z dne 26. julija 1917, št. 309, določa, da ima pridelovalec od žita, ki ga je oddal vojno-žitno-prometnemu zavodu, pravico do polovice otrobov, ki se dobijo pri mletvi oddane množine žita. Pri oddaji žita dobi upravičene od komisijonarja nakazilo za množino otrobov, ki mu gre. Te otrobe more upravičenec zahtevati